

готвено действие. Бунтарската му природа е чужда за всѣкакъв еволюционизъмъ. Не вѣрва въ сполуката на едно общо възстание, защото счита мирния и търпеливъ народъ неспособенъ за героична борба, каквато той разбира. Речта му е жива и духовита и разкрива пренебрежителното му, подигравателно отношение спрямо страхливцитѣ и словоохотливитѣ. Има нѣщо истинско епическо и въ широката му юнашка душа, въ необикновената му храбростъ, и въ страшната му смъртъ...

Философътъ, теоретикътъ на народното движение е Дивисилъ. Речитѣ на тоя чуденъ старецъ преливатъ отъ мъдри истини и сжждения, плодъ на богатъ житейски опитъ. Но неговата мъдростъ обикновено не е суха и бездушна. Речта му звучи съ тона на библейското слово, защото душата му е изпълнена съ религиозенъ трепетъ предъ идеала, предъ онова, що дава смисълъ и висше оправдание на съществуването. Той не живѣе само съ сегашното, — погледътъ му, като на всѣка религиозна натура, е устременъ въ далечнитѣ бждни дни. Прозорливъ е, познава душата на народа и е убеденъ, че безъ жертви, безъ беди, дѣлото не може да успѣе — тѣ сж неизбежно стжпало къмъ свободата: „Беда е първото начало на сполука. Во петъ дни не можеме предѣлъ ний лесно предѣли на робство петвѣковно“. Той вѣрва въ тържеството на правдата, и съ тази вѣра е спокоенъ и тогава, когато отива подъ ножа на тирана. — На много мѣста мъдростта на Дивисила е мъдростта на съсрѣдоточения, богатия съ опитъ българинъ, неговиятъ стоицизъмъ и вѣра — стоицизмътъ и вѣрата на единъ жилавъ народъ. Но Славейковъ е отишелъ твърде да-